

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoP/30/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6816200626
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Snopčoková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6816200626.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v opatrovníckej veci T.. B. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P., zastúpený opatrovníkom: U. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. P. Z. XXXX/X, XXX XX P., za účasti Mesta Revúca, IČO: 00 328 693, sídlo: Námestie Slobody 13/17, 050 01 Revúca, o zmenu opatrovníka, o odvolaní Mesta Revúca proti uzneseniu Okresného súdu Revúca sp. zn. 6Ps/1/2016-11 zo dňa 24.03.2016, takto

rozhodol:

Výrok uznesenia, ktorým súd začína bez návrhu konanie v opatrovníckej veci T.. B. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P., o zmenu opatrovníka, zostáva nedotknutý.

Vo zvyšnej časti uznesenie okresného súdu z r u š u j e a vec vracia prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým uznesením prvostupňový súd začal bez návrhu konanie v opatrovníckej veci T.. B. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P., o zmenu opatrovníka, zrušil ustanovenie opatrovníka U. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. P. Z. XXXX/X, P. a za opatrovníka pre T.. B. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. ustanovil Mesto Revúca, IČO: 00 328 693, so sídlom Nám. Slobody 13/17, Revúca. Rozhodol, že Mesto Revúca, ako opatrovník, je oprávnené a povinné zastupovať T.. B. Z., nar. XX.XX.XXXX pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilý. Právne úkony presahujúce rámec bežnej správy vykonané opatrovníkom za T.. B. Z. vyžadujú pre svoju platnosť schválenie súdom. Uložil opatrovníkovi povinnosť 2x ročne, a to do 31.07. a do 31.01. kalendárneho roka podávať súdu správu o pomeroch T.. B. Z., nar. XX.XX.XXXX a o nakladaní s jeho majetkom. Zároveň uložil U. Z. povinnosť predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku T.. B. Z. v lehote do 2 mesiacov od právoplatnosti uznesenia. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení uznesenia poukázal na to, že rozsudkom Okresného súdu Revúca č. k. 8Ps/3/2014-123 zo dňa 27.01.2015 bol T.. B. Z. obmedzený v spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilý na právne úkony týkajúce sa prijímania, nadobúdania a nakladania s finančnými prostriedkami a s majetkom, ktorých hodnota preyšuje jednorázovo sumu 20,- Eur a mesačne sumu 40,- Eur, preberanie invalidného dôchodku, iného dôchodku a peňažných dávok zo sociálneho poistenia štátnych sociálnych dávok, uzatváranie zmlúv o pôžičke, zmlúv o úvere a iných zmlúv zaväzujúcich menovaného k majetkovým plneniam, právne úkony, ktorými na seba vezme voči veriteľovi povinnosť, že pohľadávku uspokojí, ak ju neuspokojí dlžník (vystupovať ako ručiteľ), právne úkony týkajúce sa prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a zaťažovanie nehnuteľností, disponovanie s jeho účtom v banke, právne úkony týkajúce sa poskytovania zdravotnej starostlivosti menovanému, vrátane odmietnutia poskytovania zdravotnej starostlivosti, rozhodovania o potrebe zdravotnej starostlivosti a spôsobe, čase a mieste liečby, jeho hospitalizácii, rozhodovania o vstupe, umiestnení a výstupe zo zdravotníckeho zariadenia, dania informatívneho súhlasu s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, právne úkony týkajúce sa poskytovania sociálnych služieb menovanému, vrátane rozhodovania o vstupe, umiestnení a výstupe

z domova sociálnych služieb. Uvedeným rozsudkom za opatrovníka T. B. Z. súd ustanovil U. Z.. Na podnet psychiatrickej liečebne A. K. v O. začal súd konanie v opatrovníckej veci T. B. Z. podľa § 81 O.s.p. od sestry opatrovaného M. Q. A., súd zistil, že ani ona, ani nikto iný z rodiny nechce opatrovaného zastupovať ako opatrovník, vyzval Mesto Revúca, aby sa písomne vyjadril, či súhlasí s ustanovením za opatrovníka T. B. Z., pričom Mesto Revúca súdu oznámilo, že s ustanovením za opatrovníka nesúhlasí z dôvodu, že T. B. Z. má nezaplatené poplatky za komunálny odpad a daň z nehnuteľnosti. Z dôvodu, že doteraz ustanovený opatrovník si neplní svoju funkciu opatrovníka, súd zrušil ustanovenie opatrovníka U. Z.. Z dôvodu, že žiadna osoba z blízkych príbuzných T. B. Z. s ustanovením za jeho opatrovníka nesúhlasí, podľa § 27 ods. 3 O.s.p. ustanovil súd za opatrovníka Mesto Revúca napriek jeho nesúhlasu, keď dôvod uvádzaný Mestom Revúca nemožno považovať za dôvod dostatočne závažný k tomu, aby Mesto Revúca za opatrovníka menovanému neustanovil, a to z dôvodu, že inak by neexistoval žiadny subjekt, ktorý by bolo možné menovanému za opatrovníka ustanoviť. Poukázal na to, že pri uplatňovaní vzájomných pohľadávok Mesta Revúca voči T. B. Z. v prípade potreby mesto požiada o ustanovenie osobitného kolízneho opatrovníka na zastupovanie pre T. B. Z.; vo všetkých ostatných veciach, na ktoré sa vzťahuje obmedzenie spôsobilosti na právne úkony menovaného, môže Mesto Revúca menovaného v plnom rozsahu zastupovať. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1, písm. a) O.s.p.

V zákonom stanovenej lehote proti tomuto uzneseniu podalo odvolanie Mesto Revúca s poukazom na to, že za opatrovníka môže byť ustanovená aj obec, avšak aj v takom prípade sa vyžaduje jej súhlas, pretože nikoho nemožno nútiť vystupovať v konaní ako zástupcu účastníka proti jeho vôli a bolo by to aj v rozpore so záujmami účastníka, ktorému bol takýto opatrovník ustanovený, pretože by zrejme nehájil jeho záujmy, čo by poprelo účel tohto inštitútu. Opakovane poukázal na to, že menovaný nemá uhradené poplatky za komunálny odpad a daň z nehnuteľnosti. V meste Revúca sa už dlhodobo vôbec nezdržiava, a preto ani nie je možné zo strany Mesta Revúca funkciu opatrovníka vôbec plniť. Poukázal na to, že súd neustanovil za opatrovníka jeho sestru M. Q. A., pričom ona jediná je na to aj profesne vhodná a žije v meste P., čo je miestom obvyklého pobytu menovaného. Poukázal tiež na to, že aj na jej návrh bol menovaný obmedzený v spôsobilosti na právne úkony. Podľa článku 4 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, všetci členovia rodiny majú povinnosť vzájomne si pomáhať a podľa svojich schopností a možností zabezpečovať zvyšovanie hmotnej a kultúrnej úrovne rodiny. Aj napriek tomu, že syn menovaného U. Z. ako opatrovník zlyhal a druhý syn ešte nie je plnoletý, môže súd ustanoviť za opatrovníka aj druhú sestru menovaného, bývalú manželku alebo terajšiu družku. Okrem toho súd mohol ustanoviť za opatrovníka aj DDS E. alebo priamo BBSK. Súd mal skúmať a ustanoviť za opatrovníka v prvom rade iné osoby, ktoré spĺňajú podmienky pre ustanovenie za opatrovníka a nie ustanoviť automaticky Mesto Revúca, ktorého základným poslaním nie je v zmysle Zákona o obecnom zriadení plniť funkciu opatrovníka osobe, ktorá sa na jej území ani vôbec nezdržiava a má žijúcich pokrvných príbuzných. Žiadal, aby odvolací súd zrušil uznesenie o ustanovení za opatrovníka a za opatrovníka ustanovil osobu, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka.

Opatrovník U. Z. sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v medziach daných ust. § 212 ods. 2, písm. a) a b) O.s.p. a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O.s.p. uznesenie okresného súdu podľa ust. § 221 ods. 1, písm. h) O.s.p. zrušil a v zmysle § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátil na ďalšie konanie prvostupňovému súdu.

Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa pre to, aby vo veci rozhodol v súlade s ust. § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka, nemal dostatočne zistený skutkový stav a z týchto dôvodov prvostupňový súd sa dopustil aj nesprávneho právneho posúdenia v zmysle § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pričom odvolací súd má za to, že nateraz nemožno ustáliť, že by ustanovenie opatrovníka čiastočne nesvojprávnemu, keď súd za opatrovníka určil Mesto Revúca, bolo v najlepšom záujme T. B. Z.. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že súd len telefonicky dňa 12.02.2016 zisťoval od sestry opatrovaného M. Q. A. prípadný záujem o vykonávanie opatrovníka pre T. B. Z.. Z obsahu záznamu (v spise na č. I. 3) vyplýva, že M. Q. A. nechce a ani nikto iný z rodiny opatrovaného zastupovať ako opatrovník. U. Z. študuje na VŠ v C. a z toho dôvodu je s ním zrejme sťažená komunikácia. Následne súd písomne požiadal Mesto Revúca o vyjadrenie, či súhlasí mesto s ustanovením za opatrovníka. Odvolací súd je toho názoru, že takto zistený skutkový stav je nedostatočne zistený, keď súd mal náležitým spôsobom, a to písomne alebo predvolaním prípadných osôb z okruhu rodiny, resp. známych, zisťovať osoby, ktoré by spĺňali podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, pričom tieto osoby je

potrebné vhodným spôsobom poučiť o dôležitosti ustanovenia za opatrovníka predovšetkým v záujme osoby obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony. S prihliadnutím aj na základné zásady Zákona o rodine (zák. č. 36/2005 Z. z.) obsiahnuté v článku 4 zákona, podľa ktorého všetci členovia rodiny majú povinnosť vzájomne si pomáhať a podľa svojich schopností a možností zabezpečovať zvyšovanie hmotnej a kultúrnej úrovne rodiny, odvolací súd poukazuje na to, že treba dávať prednosť tomu, aby za opatrovníka bol ustanovený príbuzný alebo iný občan, pričom predpokladom pre ustanovenie navrhutej osoby za opatrovníka je súhlas tejto osoby s prevzatím funkcie opatrovníka. Ustanovením tzv. verejného opatrovníka bude možné vhodným spôsobom riešiť zastúpenie občana v tých prípadoch, keď sa nepodarí za opatrovníka ustanoviť príbuzného alebo inú vhodnú osobu s tým, že súd má možnosť ustanoviť za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať vo svojom mene, pričom zariadenie je možné ustanoviť za opatrovníka iba za predpokladu, že bude mať právnu subjektivitu a opatrovníctvo bude vykonávať osobám, ktorým poskytuje starostlivosť. Odvolací súd však poukazuje na to, že ustanoviť za opatrovníka orgán miestnej správy alebo jeho zariadenie má byť výnimkou a nie pravidlom. Súdu zostáva povinnosť ustanoviť občanovi za opatrovníka predovšetkým niekoho z príbuzných alebo inú osobu, ktorá by bola ochotná túto funkciu vykonávať a má na to všetky predpoklady; pre splnenie tejto povinnosti súd musí vykonať náležité zisťovanie takejto osoby tak, ako to už bolo odvolacím súdom uvádzané vyššie, vrátane poučovacej povinnosti takejto osobe. Ak by sa súdu napriek všetkému úsiliu nepodarilo nájsť osobu, ktorá by spĺňala predpoklady pre ustanovenie za opatrovníka občanovi obmedzenému v spôsobilosti na právne úkony, možnosť ustanoviť orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie za opatrovníka pre občana nie je viazané na súhlas týchto orgánov a organizácií. Keďže vzhľadom na už hore uvedené prvostupňový súd nemal náležité zistený skutkový stav pre správne rozhodnutie vo veci ustanovenia opatrovníka T. B. Z., odvolací súd uznesenie o ustanovení opatrovníka Mesta Revúca zrušil a ako súvisiaci výrok (keďže nie je možné, aby čiastočne obmedzený v spôsobilosti na právne úkony nemal ustanoveného opatrovníka), súd zároveň zrušil aj uznesenie, ktorým zrušil ustanovenie opatrovníka U. Z., ako aj ostatné súvisiace výroky. Zrušenie uznesenia sa netýka výroku uznesenia, ktorým súd začal bez návrhu konanie v opatrovníckej veci o zmenu opatrovníka, keďže odvolaním toto uznesenie napadnuté nebolo.

V ďalšom konaní prvostupňový súd predovšetkým zistí riadne okruh fyzických osôb z príbuzných, prípadne iných osôb, ktoré by spĺňali podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, týmto osobám náležitým spôsobom objasní dôležitosť výkonu funkcie opatrovníka, predovšetkým vo vzťahu k zabezpečeniu práv T. B. Z. s akcentáciou aj na článok 4 Zákona o rodine (v prípade, že sa bude jednať o príbuzných T. B. Z.) a v prípade zistenia fyzickej osoby, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, za podmienky jeho súhlasu v ďalšom konaní ustanoví za opatrovníka takúto osobu. Len v prípade, ak súd nebude môcť ustanoviť žiadnu fyzickú osobu za opatrovníka, súd ustanoví za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie, pričom pre náležité zodpovedanie otázky, ktorý orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie by mal byť ustanovený za opatrovníka, je potrebné aj náležite zistiť miesto bydliska T. B. Z. tak, aby opatrovníctvo bolo prispôbené miestnym podmienkam a aby bol jeho výkon zhospodárnený.

V ďalšom konaní prvostupňový súd v súlade s ust. § 224 ods. 3 O.s.p. rozhodne o náhrade trov celého konania v novom rozhodnutí o veci.

Rozhodnutie senát krajského súdu prijal pomerom hlasov 3 : 0.

Rozhodnutie senát krajského súdu prijal pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.